

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009–2014

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví

2011/2069(INI)

20. 9. 2011

STANOVISKO

Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví

pro Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci

o situaci základních práv v Evropské unii (2010)

(2011/2069(INI))

Zpravodajka: Livia Járóka

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví vyzývá Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

- s ohledem na Úmluvu OSN o odstranění všech forem diskriminace žen z roku 1979,
 - s ohledem na článek 2 a na čl. 3 odst. 3 druhý pododstavec Smlouvy o Evropské unii (SEU) a na článek 157 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
 - s ohledem na své usnesení ze dne 17. června 2010 o hodnocení výsledků plánu pro dosažení rovnosti žen a mužů na období 2006–2010 a doporučení pro budoucnost¹,
 - s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie, zvláště na články 1, 2, 3, 4, 5, 21 a 23 Listiny,
 - s ohledem na doporučení výboru ministrů Rady Evropy, které se týká opatření pro boj proti diskriminaci založené na sexuální orientaci či genderové identitě (CM/Rec(2010)5), a na doporučení a rezoluci parlamentního shromáždění Rady Evropy na téže téma (doporučení 1915, rezoluce 1728),
 - s ohledem na Evropský pakt pro rovnost žen a mužů (2011–2020) přijatý Evropskou radou v březnu 2011,
 - s ohledem na sdělení Evropské komise nazvané „Strategie pro rovnost žen a mužů 2010–2015“ (KOM(2010)0491),
 - s ohledem na zprávu Agentury pro základní práva o homofobii, transfobii a diskriminaci z důvodu sexuální orientace a genderové identity (2010),
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 19. října 2010 nazvané Strategie účinného uplatňování Listiny základních práv Evropskou unií (KOM(2010)0573, konečné znění),
 - s ohledem na úmluvu Rady Evropy ze dne 7. dubna 2011 o předcházení násilí páchanému na ženách a domácímu násilí a boji proti němu (CM(2011)49, konečné znění),
 - s ohledem na své usnesení ze dne 5. dubna 2011 o prioritách a základních rysech nového rámce politiky EU pro boj proti násilí páchanému na ženách²,
- A. vzhledem k tomu, že vstupem Lisabonské smlouvy v platnost vznikla v EU nová situace na poli lidských práv, protože Listina základních práv nabyla právní závaznosti (článek 6 SEU);
- B. vzhledem k tomu, že i přes pokrok, kterého bylo během let dosaženo, stále neexistuje rovnost mezi ženami a muži v řadě oblastí, jako např. na pracovním trhu či v soukromém životě, a že je třeba učinit další kroky v boji proti stereotypům a násilí páchanému na

¹ P7_TA(2010)0232.

² P7_TA(2011)0127.

ženách;

- C. vzhledem k tomu, že rovnost žen a mužů je Listinou uznána jako základní právo a že by měly být potírány všechny typy diskriminace;
- D. vzhledem k tomu, že směrnice o rovnosti žen a mužů členskými státy ukládají, aby zřídily či určily orgány, které by podporovaly rovné postavení žen a mužů a které by rovněž poskytovaly nezávislou pomoc obětem diskriminace;
1. stvrzuje, že článek 2 Smlouvy o Evropské unii stanovuje, že Unie je společenství založené na nedělitelných a univerzálních hodnotách, jako jsou úcta k lidské důstojnosti, svoboda, demokracie, rovnost, solidarita, právní stát a dodržování lidských práv všech osob na území Evropské unie, včetně příslušníků menšin;
 2. vyzývá Komisi, aby důsledně kontrolovala, jak členské státy uplatňují evropské právní předpisy týkající se rovnosti žen a mužů;
 3. vítá první výroční zprávu Komise o uplatňování Listiny základních práv EU; vítá závěry Rady, zejména její závazek dosáhnout ambiciózních cílů EU v oblasti rovného postavení žen a mužů, jak se uvádí ve Smlouvě;
 4. vyzývá Evropskou komisi a členské státy, aby při vypracovávání právních předpisů a analýze dodržování základních práv v Evropské unii zohledňovaly specifické potřeby a zájmy žen;
 5. připomíná, že článek 23 Listiny stanoví: „Rovnost žen a mužů musí být zajištěna ve všech oblastech včetně zaměstnání, práce a odměny za práci. Zásada rovnosti nebrání zachování nebo přijetí opatření poskytujících zvláštní výhody ve prospěch nedostatečně zastoupeného pohlaví.“; zdůrazňuje, že tímto ustanovením nejsou nijak narušena práva jiných nedostatečně zastoupených skupin, jako jsou děti (článek 24), starší osoby (článek 25) a osoby se zdravotním postižením (článek 26); dále upozorňuje na to, že článek 21 Listiny jasně zakazuje jakoukoli diskriminaci osob kvůli jejich genetickým rysům či sexuální orientaci;
 6. zdůrazňuje skutečnost, že ženy jsou nejčastějšími oběťmi násilí páchaného na základě pohlaví; upozorňuje na to, že násilí a vyhrožování násilím představuje porušení práva na život, bezpečnost, svobodu, důstojnost a fyzickou a emocionální nedotknutelnost a že vážně ohrožuje fyzické a duševní zdraví obětí takového násilí; zdůrazňuje, že důsledky tohoto násilí, jež je v celém Evropském společenství tak rozšířené, závažným způsobem porušují základní práva a ohrožují zdraví a že představují překážku pro všeobecné požívání bezpečného, svobodného a plnoprávného občanství;
 7. bere na vědomí soubor opatření Komise na ochranu obětí; vyjadřuje politování nad tím, že tato opatření přiměřeně nezohledňují násilí páchané na ženách; vyzývá Komisi, aby k násilí páchanému na základě pohlaví zaujala komplexní strategický přístup a aby vypracovala směrnici, která se bude týkat potírání a eliminace všech forem diskriminace a násilí páchaného na ženách a dívkách ve všech členských státech EU;
 8. vyzývá Komisi, aby občany lépe informovala nejen o jejich právech zakotvených

v Listině základních práv, ale i o působnosti Listiny, aby se předešlo nadměrným očekáváním a nedorozuměním; připomíná v této souvislosti význam evropského portálu e-justice; vyzývá dále členské státy, aby o Listině lépe informovaly občanskou společnost prostřednictvím průběžného dialogu s příslušnými nevládními organizacemi, a to zejména ženskými organizacemi, jelikož jejich zkušenosti jsou v oblasti stereotypů a diskriminace velmi cenné, uvážíme-li, že nejčastějšími a nejzranitelnějšími oběťmi násilí jsou právě ženy;

9. oceňuje, že Agentura pro základní práva do své zprávy o homofobii, transfobii a diskriminaci z důvodu sexuální orientace a genderové identity (2010) zahrnuje práva transexuálů a že jejich práva řeší i strategie Komise pro rovnost žen a mužů 2010–2015; připomíná Komisi, že je třeba otázku genderové identity zohlednit při řešení diskriminace na základě pohlaví, zejména při budoucích přezkumech směrnic 2004/113/ES a 2006/54/ES;
10. upozorňuje na skutečnost, že transexuálové jsou diskriminováni a stigmatizováni a že vzhledem k nezákonným sterilizacím nebo požadavkům týkajícím se rozvodu nepožívají ve 21 členských státech plně své právo na důstojnost a osobní nedotknutelnost; vyzývá Komisi, aby při řešení diskriminace na základě pohlaví plně zohledňovala aspekt genderové identity, a to i v rámci legislativních návrhů a přezkumů; vyzývá členské státy, aby zrušily ustanovení, na jejichž základě musí transexuálové podstoupit sterilizaci a další povinné lékařské zásahy, i požadavky související s rozvodem, neboť jsou v rozporu s jejich právem na důstojnost a osobní nedotknutelnost;
11. vyzývá Komisi, aby v nadcházejících letech zvažila vypracování návrhu právního rámce pro problematiku vícenásobné diskriminace a diskriminace z důvodu příslušnosti k dvěma či více skupinám;
12. upozorňuje, že je nutné podporovat odstraňování všech stereotypů a diskriminačního chování prostřednictvím zvláštních programů, akcí a kampaní za účasti členských států, sociálních partnerů, nevládních organizací, institucí a poslanců;
13. je znepokojen stavem sexuálních a reprodukčních práv a zdravotním stavem žen v některých členských státech; vyzývá členské státy zejména k tomu, aby respektovaly základní právo všech párů a jednotlivců, pokud jde o jejich svobodné a odpovědné rozhodnutí ohledně toho, kolik dětí chtějí mít, s jakým časovým odstupem a kdy, a jejich právo na informace a prostředky k realizaci těchto rozhodnutí, včetně přístupu ke zdravotní péči, k zákonnému a bezpečnému přerušování těhotenství a ke spolehlivé, bezpečné a cenově dostupné antikoncepci;
14. zdůrazňuje, že je nutné potírat sexuální trestné činy páchané na dětech, zejména prostřednictvím internetu, který má globální dopad; ve své nadcházející výroční zprávě proto vyzývá k monitorování ochrany dětí a pokroku, kterého bylo v této oblasti dosaženo; připomíná však, že ochrana práv dětí zůstává především v působnosti členských států;
15. vyjadřuje politování nad tím, že v některých členských státech shromažďují orgány, které se specializují na rovné postavení žen a mužů, údaje s poměrně nízkou výpovědní hodnotou, neboť nejsou rozlišeny podle typu diskriminace, např. na základě pohlaví či

věku, nebo tématicky, např. pokud jde o diskriminaci v souvislosti se zaměstnáním či vzděláním; připomíná významnou úlohu Agentury pro základní práva při sběru a analýze objektivních, spolehlivých a srovnatelných údajů o různých aspektech problematiky lidských práv v Evropské unii;

16. vyzdvihuje význam sběru přesných údajů o specifické situaci žen v souvislosti se stavem lidských práv v Evropské unii;
17. vyzývá Komisi, aby členským státům uložila povinnost podávat každoročně zprávu o aktuálním uplatňování Listiny základních práv;
18. vyzývá Komisi, aby podávala přesnější informace o typu stížností, dopisů, otázek a petic občanů, které obdržela ohledně uplatňování Listiny; vítá všechny konkrétní informace o stížnostech na diskriminaci na základě pohlaví, které Komise postoupila Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví Evropského parlamentu k další analýze; žádá Komisi, aby rozsáhle informovala o svých nadcházejících výročních zprávách o situaci v oblasti základních práv v Evropské unii s cílem zvýšit povědomí o nutnosti opatření, která odstraní nedostatky v demokracii a zamezí porušování základních práv;
19. vyzývá Komisi, aby našla účinné postupy pro odhalování konkrétních případů porušování Listiny základních práv a pro přijímání následných opatření a aby ve všech členských státech prováděla příležitostné audity s cílem určit nesplněné závazky;
20. zdůrazňuje, že extrémní chudobu a sociální vyloučení občanů nelze nadále posuzovat pouze na základě ekonomických číselných údajů, ale že je třeba je také chápat jako porušování základních práv.

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	15.9.2011
Výsledek konečného hlasování	+: 29 -: 1 0: 2
Členové přítomní při konečném hlasování	Regina Bastos, Edit Bauer, Andrea Češková, Tadeusz Cymański, Edite Estrela, Ilda Figueiredo, Iratxe García Pérez, Zita Gurmai, Mary Honeyball, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Nicole Kiil-Nielsen, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Constance Le Grip, Barbara Matera, Elisabeth Morin-Chartier, Siiri Oviir, Antonyia Parvanova, Raül Romeva i Rueda, Nicole Sinclair, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Britta Thomsen, Marina Yannakoudakis, Anna Záborská
Náhradník(ci) přítomný(i) při konečném hlasování	Izaskun Bilbao Barandica, Jill Evans, Christa Klauf, Kartika Tamara Liotard, Mariya Nedelcheva, Katarína Neveďalová, Norica Nicolai, Antigoni Papadopoulou, Joanna Senyszyn